



Organ Spółki Wydawniczej -- Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK IV

KURTYBYBA, DNIA 18 GRUDNIA 1923.

Nr. 97.

Adres dla listów: -- Curityba, Caixa Postal 155 -- Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. -- Paraná, Brasil.

Obecny stan sprawy ukraińskiej w Polsce.

ZBRODNI UKRAIŃSKIE DOKONYWANE OBECNIE W POLSCE.

(Ciąg dalszy)
Tych zbrodni dopuszcza się narodem młodzież ukraińska, która obecnie przebywa w Czechosłowacji i Rosji bolszewickiej. Wedle wydanej w Ameryce broszury »Oгляд bojowowoj dijalnosti na ukraińskich zemlach zaniatyh Polszczeju za 1922 rok« w ciągu 1922 roku zostało dokonanych w Polsce około 600 zamachów terrorystycznych, z tego: 1) podpaleń 155 2) zabójstw żołnierzy i policjantów 22 3) zabójstw ukraińskich ugodowców (=zdrajców) księdza Ilkowa 13 4) nieudanych atentatów 11 5) aktów sabotażu udanych i nieudanych (zniszczenie urzędzeń publicznych, kolej, telegrafów, wodociągów, mostów) 68 6) ograbienie dworów 11

Stwierdzono wreszcie w Genewie całą kłamliwość prasy i różnych broszur ruskich wydawanych na obozyźnie.

KTO DOKONYWAŁ TYCH ZAMACHÓW?
Dokonywała ich młodzież ruska a zwłaszcza akademicy, którzy po upadku sprawy ukraińskiej i odebraniu Galicji wschodniej z Lwowem, wyjechali do Czechosłowacji a zwłaszcza do Pragi na dobrowolne wygnanie w roku 1919. Tam wielka część tych akademików (przeszło 600) utrzymuje się z funduszy czeskich, co także jest przyczyną zatargów i złych stosunków Polski z Czechami. Pieniądze czeskie rozdziela komitet Petruszewicza. I w jaki sposób? Każdy akademik lub uczeń ruski musi się wykazać, że Lacha (Polaka) lub zdrajcę ruskiego (ze stronnictwa księdza Ilkowa) zamordował, albo zapalił stery zbroża rozkręcił szynę kolejową i t. d. Ażeby z czegoś w Pradze żyć, nieszczęśliwi ci młodzieńcy częstko pod ostalcznym przykryciem, jak cienie w nocy podkradają się pod domy i zapalają strzechy śpiących ludzi w Galicji, skrytobojczo mordują polskich działaczy i ruskich ugodowców, zapalają brogi zbroża, dwory, stodoły, folwarki, uszkadzają urządzenia kolejowe i t. d. Obecnie ku wielkiemu zadowoleniu ludności ruskiej, zandermerja polska i wojsko, wypięła już tych szkodników, którzy nigdy do otwartej nie staną walki tylko nocami albo przy jawnej swojej przewadze prowadzą swą niszczycielską robotę. Ukrywają tych zbrodniarzy niestety nau-

czyciele i księża ruscy, jakżeśmy już często o tem w »Ludzie« pisali. I nasi Bazylijanie prudentopolscy tak się nimi zachwycali, że zapomnieli o 300 letniej rocznicy śmierci męczenników. Józefata Kuncewicza arcybiskupa unickiego przypadającą na listopad tego roku, dopiero »Lud« im ją przypomniał i Bazylijanie coś tam na prędce zlatali dla oka ludzkiego. Te zamachy ruskie, choć w tym roku znacznie rzadsze, powstrzymują ostateczne uspokojenie wschodniej Małopolski i pokojowe współżycie Polaków i Rusinów.

CO ROBIA UKRAJŃCY NA RUSI WĘGIERSKIEJ?

Śpią snem twardym i robią to, co im Czezi każą. Okazały to najlepiej tegoroczne wybory w Czechosłowacji. Wiadomo, że rząd czeski i prezydent Masaryk są zaciekleymi wrogami religii katolickiej i popierają husytów heretyków i odszczepieńców od kościoła katolickiego. Katolicy w Oczachach, na Morawach i na Słowaczczyźnie stanęli do walki z husytami i zwyciężyli na Morawach i na Słowaczczyźnie, tak, że rząd czeski nie będzie mógł poniewierać religii katolicką. Katolicy liczyli także i na unickich Businów na Rusi zakarpackiej, tymczasem stało się inaczej. Rusini wybrali samych husytów, wściekłych wrogów kościoła katolickiego, z czego są Czezi bardzo zadowoleni, że »durny Iwan« tak pięknie głosował za husytami i ohwala się obecnie »że pomnik Iłusa w Pradze i nadal stać będzie na miejscu obalonej figury Matki Boskiej, której już nikt nie podniesie.« I Ojcowie Bazylijanie, choć w Munkaczu na Rusi zakarpackiej mają dom główny i jest ich tam bardzo wielu, nie uwładowili poczciwego ludu

Trzeci Walny Zjazd „Oświaty“

ODBEDZIE SIĘ DNIA 13-GO STYCZNIA 1924 ROKU W KURTYBYBIE W SALI T-WA TADEUSZA KOŚCIUSZKI — LAZARNOŚĆ I ŻGODA PRZY ULICY EBANO PEREIRA.

Towarzystwa, Stowarzyszenia religijne i Kółka »Oświaty« upraszamy o jaknajwcześniejsze wybranie delegatów na ten wiec. Na 10 członków Towarzystw i Stowarzyszeń religijnych przypada jeden delegat. Z dalekich okolic jeden delegat może mieć kilka głosów stosownie do ilości dziesiątek członków. ZARZĄD.

w tej sprawie Liga Narodów będzie mogła wydać właściwe i skuteczne polecenia. Dokument powyższy, przekracza potwornością wszystko, co w tej dziedzinie, dziedzinie wyzwania obcych państwo do interwencji w Polsce, dotychczas nawet ze strony mniejszości narodowych zrobiono. Ponieważ na czele polskiej Ligi Obrony Praw człowieka, która tę odezwę wydała stoja politycy z Wyzwolenia i Polskiej Partii Socjalistycznej tacy jak na przykład senator Posner, przewodca klubu Polskiej Partii Socjalistycznej w senacie, poseł Smiarowski z Wyzwolenia, niedoszły kandydat na marszałka Sejmu, a dalej pp. Hołówek, i t. d. przeto nic dziwnego, że poseł Smiarowski i senator Posner złożyli ministrowi spraw zagranicznych, p. Seydźcie, oświadczenie, że odezwa, o której mowa nie została przez Ligę Polską wysłana.

POTWORNIE TARGOWICKA ROBOTA.

Ostatnie rozprawy sejmowej komisji spraw zagranicznych, ujawniły potwornie targowicką robotę Oto do francuskiej Ligi Obrony Praw Człowieka, ikaż Liga polska ściśle się wyrażając warszawska, wysłowała odezwę, domagając się ni mniej ni więcej, tylko wywarcia przez Francję nacisku na rząd polski w sprawie numerus clausus to jest, nieprzyznania do wyższych szkół za wielkiej liczby żydów.

Odnośny ustęp tej potwornej haniebnej i zasługującej na najostrejsze polepienie odezwy, brzmi dosłownie, jak następuje: »Rząd francuski nie powinien pozwolić na taki zamach przeciwko prawom mniejszości, nie powinien pozwolić tembardziej, że przeciwko wszystkim, którzy pragną nieprawnie ograniczyć równość, z której powinni korzystać obywatele polscy, posiada on broń skuteczną.« Dalej następuje pouczenie, że

szaby z kosakami rusyjski za banda i rozproszył ją. Koszaki też a staj natchmiast wykonany; wysłano wie kampanje koczów pod sztandarem Kirżuką w pogon za banda. W pana Mładanowicza i wszystkich wstąpił znowu lepszy duch. Mówili sobie, że skoro kozacy rozkaz gubernatora tak raco posłuchali, widocznie w wierności i posłuszeństwie pozostać zamierzają. Jeden pan Szafranski obstawał przy swoim i do hrabiego Damiana powtarzał: — Nie wierzę im! — Hrabia Damian słuchając tych słów odezwał się: — Może niechcisz im nie dowierzacie. Oto Hryc takko kozak, a jaki wierne. Nie wahaj się a i ty obalić pustę się wieczor do Pałacek, żeby zaciągnąć ięjka co się z pułkownikiem i pułkownikową dzieje. — To wyjątkowy kozak — odpowiedział pan Szafranski, jeżeli się okaże jstotnie wiernym. Ale kto wie, czy nie wyjechał, uciekając przed oblepieniem i wcale nie wrócił. — Nie mówcie tego, — odparł hrabia, — ja temu chłopcu wierzę, zupełnie, wierzę i jestem przekonany, że wróci. Wyjeżdżając wiedział dobrze, że w tej podróży o życie jego chodził, a wszakto poszedł! — Dopóki go nie zobaczę na własne oczy, że powrócił, nie wierzę. Kto wie, czy razem z Zeliżnikiem nie przyjdzie i nie będzie nas rzał jak jań. — Nie, nie, tomu przypuszczaniu wiary dać nie mogę. Tego samego dnia po południu, a była to niedziela zjawił się u bramy Humanja oddzielny żołnierz pruski z oficerem i rotmistrzem. Pan Mładanowicz, gdy mu o tem doniesiono, kazał ich wpuścić do miasta i zaprosił oficerów do siebie na rozmowę.

Hrabia Damian

POWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU.

64 — Czegoż to pożądasz? — spytał gubernator łagodnym głosem, bo dla chłopków był zawsze ładki i miłosterny. — Jasnio wielmożny panie gubernatorze, — rzekł najstarszy wiekiem z gromady, — dowiedzieliśmy się że pan wie szlachta ebcą odesłać niewiasty i dzieci z Humanja do Targowicy. — Własnie, moja o te prosie przysali. — rzekł pan Mładanowicz i otworzył drzwi sah gdzie deputacja szlachty była zgromadzona. — Otóż my przyśli z pokłonem i gorącą prośbą, ażeby jasnio wielmożny pan gubernator do tego nie dopuścił. — Dla czego? — Powstanie bowiem tręga w całym narodzie humanjskim, bo wszyscy będą myśleli, że już zguha pewna. — Szybciej panowie bracia, — zawołał pan Mładanowicz do szlachty, — co ci chłopkowie mówią? — Niektórzy ze szlachty zbliżyli się byli do drzwi i słyszeł słowa chłopkiej deputacji. Jeden z nich, pan Butrym Litwin zawołał, słyszawszy słowa chłopków: — Chcąc, abyśmy zostali, ale gdy głowy nasze spadną nie dacie nam jań. — Jasnio panie, — odrzekł chłop, — gdy wasze głowy spadną, to i ostatecnie e gły wszyscy z stajony w gromadzie, to się obwoją. — Cyt to już nieraz nie wyflukłszy hajdamaków? — Lecz storo panowie odejdziecie, cda my biedni i sjebi poczniemy? My także mamy żony i dzieci które kochamy... Pan Mładanowicz, jako że w sercu gawsze jeszcze wierzył w wierność

kozaków, zwrócił się do szlachty i starał się ją przekonac, że okazywanie jakowej trwogi ze strony szlachty i rządu, jak najgorzej skutki mieć może. — Mijemy ufnosc, pan wie bracia, że Pan Bóg nas nie opuści i pozostaniemy w Humanju. Pamiętajmy też o tych malaczkach. — Szlachta zwręca się mięgiy moga półgłosem naradzać. Rycerskie ich usposobienie, odwaga i walczność, jaką się wawycy odszczepiali, czynila im odręcznie z pod Humanja wtrętnem w gruncie serca. Z niechęcią też tylko, pbanii przez łętlwe muzyki przybyli do pana Mładanowicza z prośbą. Teraz gdy ebn pl otworzili się do ich odwagi, pierwsze wszystkie zaczęli się wkładać do tego, aby powrócić w Humanju i pod Humanjem. — Mamy szabie! — wołał pan Caspiel, herbu Korab, młodego wzrostu szlachciec, lecz czupurny. — Młody to już szobów natłuki! — mruczają pan Czezi ze Zmudzi, który w Smiladaczynie dwie wale dzierżawił. — H-tota zemkole, gdy nas zobaczy, — odezwał się busem pan Haraburda, herbu Habdank, który też z Litwy ród swój wyw dzi. — Co to panie bracie. — zwrócił się do panu Butryma, — czyście o tem zapomnieli, że Litwiska krew w was pynie. — Nie plynie smac, — wrócił się pan Jagodziński, — jeno stiel w żyłach i guje. — Hoi! — wrzasnął na to pan Butrym, przytakując do Jagodzińskiego, — kto ma taki maty dus, jak waśban, ażech go nie wtyka w nieswoje rzeczy ażeby, go ciamem nie stracił. Pan Jagodziński zacerwienił się i syknął: — Szukasz waćpan gęza? — I tek obaj stali przed sobą, jak dwa koguty zgnetowane, zabierające się do walki. — Ale stary pan Humateki, herbu Cho-

lewa, wszedł między nich, mówiąc poważnie: — Nie na tośmy tu przyśli, panowie bracia, lecz aby radzić, co uczynić. Potem podszedł ku panu Mładanowiczowi i zapytał: — Czy nam waćpan dasz kozaków, czy nie? — Panowie bracia, — odrzekł gubernator, — rozważcie, coście tu od chłopów słyszeł. Ja usnąję, że rafa tych obłopów dobra i kozaków nie dnie, bo będą mi potrzebni tutaj. — Na te słowa gubernatora, pan Butrym rzekł: — Bierżę! waćpan na swoją głowę krew naszych niewiast i dzieci. Potem wyszedł z izby. Pana Mładanowicza przetrzęśli te słowa Chetel i sztyrmach pana Butryma, lecz Litwin zawołał i ni się oberzawszy, odszedł z zamku. — Coś mam czynić, panowie bracia! — odezwał się pan Mładanowicz do pozostałych, — radźcie, radźcie! — Skoro nam waćpan kozaków odstawia, niech radzić! — odrzekł pan llnatowic, musimy gotać i czekać, co się stanie. — Czyż mogą kozaków z wami wstać w tej chwili gdy czerd Zeliżnikaka na Humanja idzie? — rzekł na to pan Mładanowicz, — Potrzeba nam tu wojska do obrony. — Jeśli zaś kozaków nie wszyscy dowierzacie, czyż nie jest rzeczą wiebezpieczną, oddać w ich ręce wasze żony i dzieci! — Stuszonosc tych słów usnala obecna szlachta i odezwała po niedługiej chwili do taboru z ciężkimi sercami. Chłopów zaś pocieszył pan Mładanowicz, że nikt z pod Humanja nie odejdzia, a przeto o życie swoje trwożyć się nie potrzebują. Zatrwożony wszelako ukazaniem się bandy hajdamaków w pobliżu miasta, wysłał rżekaz do pułkownika Obu-

do kocznych, którzy jedźili do Bałty kupować konie. Teraz właśnie wracają do ojczyzny. Chocóż oficerowie byli Niemcami, wszakże umieli po polsku Pan Mładanowicz przypomniawszy sobie, że pan Szafranski służył w wojsku pruskim, cościł po niego sługę. Jasnier przybył natchmiast i zobaczywszy mundur pruski, uradował się wielce, bo przypomniał mu się czasy hardu cęjkie, ale zarazem bardzo wesoła. Wygadawszy przeto rękę do rotmistrza, powitał go po niemiecku, oznajmując, że w tym a w tym kółku król Fr, deryka służył. Otaj oficerowie ucieszyli się nie mniej i przez chwile rozmawiali swobodnie o dawnych czasach. — Pan Mładanowicz kazał przybrać się zina i na chwilę zapomnieli o gromadzącem niebezpieczeństwie. — Wtem ktoś zapukał do drzwi i zaraz okazał się w nich sługa: — Podał od pana pułkownika Obucha, — rzekł: — Pan Mładanowicz wstał od stołu i podszedłszy ku drzwiom, kazał wprowadzić postę. — Wstał stary kozak Jarema, — Co przychodzi? — Pan pułkownik donosi że setnik pan Gonta dzwiał w nocy wykradł się z obogu i w lesie miał schadzka. — Z kim? — Nie wiadomo, czy z popnił czy z Zolaznikiem, lecz pan pofleownik maie: ma, iż niezawodnie z Zeliżnikiem. — Boże, — wstuchnął pan Mładanowicz i umilkł, nie wiedząc, co czynić. — Pan Szafranski, który rozmawiając z oficerami, nie uwazał z eku gubernatora i pana Mładanowicza i słyszał co kozak mówił wstał i podszedłszy ku panu gubernatorowi, zaczął mu szeptać coś do ucha.

Dr. Allegretti Filho

LECZENIE OGÓLNE.

Specjalność: choroby kobiece i dziecięce
Przyjmuje od 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 5-tej.
Konsultorium i rezydencja: ulica C. m. mandador Arau o N 59. — Telefon N. 650

słowanie przekreślić nie jest w stanie.

Jednym słowem, robota Wyzwolenców i Socjalistów jest tu hantabna i zasługuje na spójne wyrażenie imieniem drugiej Targowicy.

Wiadomości z POLSKI.

O WYMIANĘ ARCYBISKUPA CIEPLAKA I POLSKICH KSIĘŻY Z ROSJI.

Warszawa, 5-go października. — Prezes polskiej komisji repatriacyjnej w Moskwie p. Tyszkowski wyjechał 5-go października z powrotem do Moskwy. Pobyt p. Tyszkowskiego w Warszawie koła polityczne łączą z akcją, jaką minister spraw zagranicznych Seyda podjął był w sprawie więzionego w Rosji sowieckiego arcybiskupa Cieplaka i innych księży polskich.

Jak powiadają z strony poinformowanej, m. in. Seyda powziął był plan, polegający na tym, że wszystkich więźniów z arcybiskupem Cieplakiem na czele zamieszcil na liście osób zabiegających o repatriację z Rosji do Polski i listę przedstawił sowietom za pośrednictwem polskiej komisji repatriacyjnej. Okazało się jednak, że droga obrona nie doprowadziła do celu. Rząd sowiecki odrzucił listę z powodu zamieszczenia na niej więzionych duchownych polskich, tak iż repatriacja innych Polaków, zamieszczonych na liście doznała przez to odrzucenia zwłoki.

Z tego samego źródła otrzymujemy dalsze informacje, że sowiety, którym nie jest na ręce dalsze trzymanie w więzieniach duchownych polskich, nawiązały rokowania z Watykanem. Sowiety ujawniły skłonność wydania duchownych polskich w zamian za komunistów węgierskich. Wymiana ma nastąpić pod warunkiem, że Watykan w miejsce arcyb. Cieplaka i księży polskich na stanowiska, po opuszczeniu przez nich w Rosji opróżnione, powoła katolickich księży niemieckich.

Zachodzi więc możność, że Watykan wiedziony troską o los więzionych kapłanów, ulegnie i zgodzi się na warunki, któreby były dotkliwym ciosem dla zaspakajania religijnych potrzeb ludności polskiej w Rosji.

OSTATNI TRANSPORT REPATRYANTÓW DO POLSKI.

Prezes delegacji do spraw repatriacji oświadczył, że w ciągu listopada przybędzie do Polski ostatni transport repatriantów składający się z 40 do 45 tysięcy osób.

7 TYŚCIECY KOLEJARZY BĘDZIE ZWOLNIONYCH.

Warszawa, 23-go października. — Na zasadzie akcyj oszczędnościowej ministerstwa kolei żelaznej, zostanie do końca roku bieżącego zwolnionych około 7 tysięcy pracowników kolejowych. Największa ilość zwolnionych, bo około 3 tysięcy przypadnie na pracowników, zajętych w centralnych dyrekcjach.

DOLARY Z AMERYKI.

Według zestawienia Guaranty Trust Company w New York za sierpień, w miesiącu tym przekazano do Polski przez tę firmę 225.302,24 dolarów za marek 55.423.504.000 oraz dolarów 5.860,87, płatnych w kraju w markach.

ARESZTOWANIE BANDY SĄBOTAŻYSTÓW UKRAIŃSKICH.

L w 6 w, 11-go października. Donoszą z Podhajoc, że policja udało się schwycić w Bożykowie byłego kapitana wojsk hajdamackich Prystupę, który w powiecie Podbajeckim organizował zbrojne bandy sabotażystów. W ciągu śledztwa przytrzymano cały szereg innych członków tej bandy i osadzono ich w więzieniu.

NIEUDANE WYSILKI HAJDANAKÓW.

L w 6 w. — W związku z przyjęciem metropolity Szeptyckiego przez Prezydenta Rzeczypospolitej w Spale. «Gazeta Lwowska» informuje się w sferach ruskich, że ze strony nieprzejednanych kół ukraińskich wywierano na metropolitę Szeptyckiego nacisk do ostatniej niemal chwili aby odmówił deklaracji lojalności wobec państwa. Do wspomnianej inspiracji próbowano użyć nawet pewnych sfer Watykanu, oraz nakłonić do interweniowania kardynała wiedeńskiego księdza Piffła, który się temu stanowczo oparł.

SERDECZNE PRZYJĘCIE «LWOWA» W BRAZYLII.

Warszawa, 20-go października. — Nadeszły obecnie do Warszawy pierwsze, choć szczupłe wiadomości o niezwykle serdecznym przyjęciu, jakiego doznała w Brazylii załoga naszego statku szkolnego marynarki «Lwów». Przyjmowano ją gorąco tak ze strony rządu brazylijskiego, jak i tamtejszego społeczeństwa, a szczególnie ze strony tamtejszej kolonii polskiej.

Rząd brazylijski na czas pobytu «Lwowa» w portach brazylijskich, udzielił tegoż statku 4 oficerów swojej marynarki. Niezwykle przyjęcie zgotowano załodze w Paranaguá. Po parotygodniowym pobycie w portach brazylijskich «Lwów» wyruszył z powrotem do ojczyzny dnia 25-go października.

PIERWSZA POLSKA PLACÓWKA W CZYCIE.

Warszawa. — Wobec przyłączenia się byłej republiki Dalekiego Wschodu do Rosji sowieckiej, utworzony został nowy punkt repatriacyjny w Czycie dla repatriantów polskich ze wschodniej Syberji i Dalekiego Wschodu. Obecnie Polacy rzucający losami wojny na Daleki Wschód, będą mogli po raz pierwszy zwrócić się do polskiej placówki.

Papierosy «VEADO»
Lotus
Mieszana delikata

Z Brazylii.

Kurytyba.

TOWARZYSTWA SZKOLNE, PARAFJALNE, lub FAMILJE poszukujące NAUCZYCIELI dobrych, niech natychmiast zgłoszą się do «KÓŁKA NAUCZYCIELI CHRZEŚCIJANSKICH SZKÓŁ POLSKICH», które się ugrupowało przy Związku «Oświata». Kilku z nich dają gwarancję, że szkoły nie będą narażone na zamknięcie, ponieważ złożyli egzamin z języka portugalskiego. Uprasza się zgłaszających, aby podali warunki na jakich poszukują nauczyciela.
Adres: Curitiba, Avenida Jaime Reis 115 (Caixa postal 155).
Zarząd.

Tak upragniony po długiej posuszy DESZCZ spadł w sobotę 15-go grudnia i padał przez całą niedzielę z przerwami. Orzeźwił całą przyrodę; kamy znowu pięknie zieleńcą a milja w znacznej części uratowana.

AEROPLAN KURYTYBSKI uległ nieznacznemu uszkodzeniu przy wzlotach z ochotnikami. Obecnie lotnik João Robba wy-

ruszył do São Paulo, by przywieźć uszkodzone części składowe i potem na nowo rozpocząć się wzloty. Między ochotnikami wzlotu znajduje się także kilka kobiet.

ZNANY PARAŃSKI KONDO-TJER CANDILHO FABRICO VIEIRA z Rio Claro i Paes Leme przywłaszczyli sobie mnóstwo bydła zrabowanego kolonistom w Rio Grande w czasie rewolucji. Szef policji z Rio Grande prosił rząd parański o zajęcie tego bydła. Gr. Maranhão szef policji kurytybskiej rzeczywiście pod Campos Novos zatrzymał wielkie stado zrabowanego bydła, które zostaną zwrócone rządowi stanu Rio Grande. Tak przy końcu rewolucji chcieli się jeszcze wszyscy rabusie obłowić kosztem biednych kolonistów.

Domom prostytutek kurytybskich zabroniła wreszcie policja urządzania balów, na których nie obywało się bez pijatyk i bójek.

Rio de Janeiro.

Posłowie do kongresu brazylijskiego otrzymują dziennie 150 milrejsów płacy za swoją pracę poselską. Niektórym wydawało się to za mało i odpowiedzi wniosek o podwyższenie pensji wnioskował Ephenigio Sales. Wniosek byłby z pewnością przeszedł, w ostatniej chwili jednak wnioskodawca cofnął swój projekt, a to z obawy przed bliskimi nowymi wyborami. Apełował na większe dzienne płace mieli i senatorowie, lecz teraz i oni chyba nie wznowią wniosku.

OKRĘT z BUCH-MA WYSTAWA wyrobów rosyjskich zjeżdża z Bolszewji do Rio de Janeiro i Santos Sowiety zawiadomili już o tym zamiarze izbę handlową w Rio de Janeiro. (Przyp. Red. Zapewne i agitacja bolszewicka będzie przy tej sposobności odchodziła).

GIMNAZJUM DJECEZALNE



Jedno z boisk zabawowych w Parku Seminarijnym Djeczalnego.

Gimnazjum Djeczalne w Kurytybie założony w styczniu 1916 roku biskup kurytybski, ksiądz Jan Francizek Braga. Znaczenie tego gimnazjum wzrasta z roku na rok, dzięki niezwykłemu rozwojowi, jaki w tak krótkim czasie poczyniło. Także liczba uczelń wzrasta z każdym rokiem szkolnym. Swymi świetnymi rezultatami Gimnazjum Djeczalne zdobyło sobie uznanie i szacunek rodziców do tego stopnia, iż ostatnimi czasy uczęszczało doń przeszło 250 studentów, tak ze stolicy jak i z prowincji, z których więcej niż 50 otrzymało już legitymację rezerwy i na tej podstawie uwolniono ich od służby wojskowej. Wielu z uczniów Gimnazjum Djeczalnego złożyło z odznaczeniem i pochwałą egzamin dojrzałości, uprawiający ich do wyższych studiów.

Gimnazjum Djeczalnem zarządzają Księża Misjonarze św. Wincentego a Paulo prowincji brazylijskiej którzy posiadają sławne zakłady naukowe w Caracás (Minas Geraes) i São Vicente w Petropolis. Z tych tu zakładów wyszli tacy sławni dżig ludzie jak Dr. Artur Bernardes, obecny prezydent Brazylii; dalej były prezydent Affonso Penna; Raul Soares, obecny prezydent stanu Minas Geraes; Affonso Penna Junior; Costa Sena, znany kierownik sławnej szkoły «Escola do Minas»; największe uczelnie narodowe dla inżynierów; następnie Lucio dos Santos; Antonio Vicente Jardim, sekretarz generalny stanu Rio de Janeiro; Salvador Cenci-oso, szef policji tegoż stanu; Felício dos Santos, znakomity lekarz, jurysta i pierwszorzędny pisarz; Paulo Bitencourt, kierownik pisma «Correio da Manhã»; Joaquim Sales, redaktor gazety «A Noite»; późniejszy deputowany Iphigenio Sales; Joaquim Morrera da Fonseca c. honok Akademia Medycyny i wojny docent Fatulieu Medycyny w Rio; dalej deputowany Juliano de Castro, były szef stanu Rio de Janeiro; także brat jego Dr. Bento Ribeiro de Castro, jeden z najslawniejszych lekarzy i operatorów Brazylii; nie wspomniawszy wcale o wielkiej części episkopatu brazylijskiego i oficerów marynarki i wojska; wszyscy to sławni ludzie. Jednym słowem zakłady naukowe Księża Misjonarzy (O. O. Lazarystów) słyną wspaniałością i cieszą się ogromnym powodzeniem.

PRZEDMIOTY WYKŁADÓW:

Kurs elementarny, kurs średni zgodny z programem rządowym Gimnazjum im. D. Pedro II, Kurs hodowlany. Wysztafczenie wojskowe z prawem do legitymacji rezerwy. — Loty muzyki na pianinie i skrzypcach pod kierownictwem wytrawnego dyrygenta Leona Kezlera, dyrektora chóru i innych profesorów konserwatorium muzycznego.

Pod bliższe informacje i statuty należy się zwrócić do dyrektora.

ROZPOCZĘCIE WYKŁADÓW 10-go STYCZNIA 1924 ROKU.

DYREKTOR — PADRE F. TADDEI.

Adres: GYMNASIO DIOCESANO — CURITYBA — PARANA

Wśród posłów w kongresie ustanowiono komisję socjalną, która ma naradzać się nad sposobami zwalczania drożyzny. Deputowani uznali jednak, że jak się kurs milrejsa podniesie, to drożyzna sama z siebie upadnie i jeden poseł tylko sam przewodniczący. I tak kurs jakoś podnieść się niechce a drożyzna dowolnie sobie buja.

Santa Catharina.

Tutejsze gazety niemieckie są bardzo zadowolone z przebiegu zlotu i ćwiczeń gimnastycznych niemieckich sportowców, które odbyły się w Kurytybie 15-go listopada. Był to pierwszy uroczysty występ niemieckich towarzysów po wojnie, na który zgodziła się policja. Żalę się tylko kataryńscy Niemcy, że na dwudziestolotyczną kolonję niemiecką w Kurytybie za mało ludzi brało udział i interesowało się ćwiczeniami.

São Paulo

NADUŻYCIA PLANTATORÓW KAWY z kolonistami są dawno znane. Obecny jednak wypadek przeszedł wszelkie inne. Fazendeiro pewien niejaki Ferreira, sprowadził z Wenecji z Włoch 20 rodzin na swoją plantację kawową i obecnie rozgłosił po gazetach, że te FAMILJE ODPRZEDA TEMU KTO MU LEPIEJ ZAPŁACI. To nadużycie podchwycił konsul włoski, doniósł o tem własnemu rządowi i obecnie prasa włoska, hiszpańska i japońska szeroko się rozpisuje o niewłaściwości w São Paulo. Zapewne rząd brazylijski naprawi tę krzywdę.

Rio Grande do Sul

Dnia 14-go grudnia wczesnym rankiem w posiadłości dr. Assis Brasil w Granja Pedras Atlas niedaleko miasta Bagé PODPISANO TAK DEUGO OCZEKIWANY POKÓJ W RIO GRANDE DO SUL.

Skończyła się więc tak wstępna wojna domowa. Narazie nikt się nie pyta kto wygrał a kto przegrał wobec wielkiego wypadku zawartego pokoju. Borges de Medeiros zostaje na czele rządu — więc wygrał; Assis Brasil też nie przegrał, bo konstytucja stanowa ulegnie stanowej rewizji. I obaj są zadowoleni. Owocem i skutkiem tej oplakanej zawieruchy, to przeszło tyśiąc zabitych, a dziesiątki tysięcy obdartych z mienia kolonistów.

KOLONISTÓW POLSKICH wzywamy, by szkody swe podawali do władz muniocylnych, bo odszkodowanie przyrzekły tak władze stanowe jak i federalne.

Papierosy «VEIDO» YOK
mieszana

Ze świata.

Francja.

RZEŻ KOBIEC W PARYŻU.

W dzielnicy Grenelle miasta Paryża zdarzyły się w ostatnich dniach straszne rzeczy. Żebrak z Algieru wypadał do pani Billand, żony kupca, strasznie namiętną miłośnicą, ta odpchnęła natręta, jak wypadło na uczciwą kobietę. Rozjuszony tem jak wściekły tygrys algierski muzułmanin, rzucił się nagle z długim nożem na panią Billand w powymyśle akcie, wywlokł ją na ulicę i tu poderznął jej gardło, a konającej wygrzył cały policzek. Potem z ościakającym od krwi nożem rzucił się na kobiety, które spotkał i przebił je jedną po drugiej. Krzyk i przerażenie oświadczyło przechodniów. Jedna kobieta po drugiej padła na bruk brocząc straszliwie krwią. Powien murarz na ruez'owaniu, widząc co się dzieje rzucił cęgla na algierczyka, ale ten sprytnie uniknął ciosu. W tem nawięta się mordercy pani Eugere z 8 letnim wnucz-

DR. GARCIANO DE OLIVEIRA
Operator akuszer.
Leczy masażem elektrycznym, reumatyzm, neuragieję i paraliz. Bada n. r. uszy gardła.
Przy ulicy 15 de Novembro N 94 na piętrze, na 1 aptekę Tel. — Telefon 752

Anglja.
WANGLI JEST 1,265,000 LUDZI BEZ PRACY.
Londyn. — Rząd angielski główną uwagę swoją poświęcił obecnie sprawie skutecznego zwalczania bezrobocia. Liczba bezrobotnych bowiem wyniosła w ostatnim czasie 1,265,000, a więc wzrosła o 10,000 w stosunku do ostatnich obliczeń.
Rząd, w celu ożywienia rynku zewnętrznego, ma zamiar powiększyć obieg banknotów, a tym samym przyczynić się do zwiększenia ruchu budowlanego i wogóle prywatnej przemysłowej inofatywy. — Motywem tej doniosłej dla życia gospodarczego akcji jest wzgląd na zwiększenie się lenistwa wśród bezrobotnych, pobierających zapomogi.

Ameryka.
WATYKAN A PRZYWRÓCENIE CESARSTWA W RZESZY.
Rzym. — W kręgach watykańskich powitano ochotnie przywrócenie cesarstwa w Niemczech; Stolica Apostolska wychodzi przytem z tego założenia, że w obecnej republice napół socjalistycznej stale słabną wpływ katolickie i że wobec wzmaganą się komunizmu niemieckiego grozi wielkie niebezpieczeństwo katolicyzmowi Rzeszy niemieckiej.

Rosja.
WILKI I NIEDZIEDZIE POZERAJĄ DZIECI.
Helsingfors. — Z Petrogradu donoszą o niebywałej liczbie wilków i niedziedzi, która ukazała się w północnych guberniach Rosji. W wologodzkiej gubernji zdarzyło się też kilkanaście wypadków pożarzenia ludzi przez wilków. We wsi Clita, nowogrodzkiej gubernji, niedziedź wyłamał drzwi do chałupy, gdzie znajdowało się tylko dwoje dzieci i pożarł je.

Wyspa Djabelska.
WARSZAWA. — Rząd sowiecki wymyślił dla swych więźniów stanu, okropne miejsce zesłania. O trzysta kilometrów od Archangielska, na jednej z wysp Białego morza wznosi się sławny klasztor. W jednym z budynków klasztornych mogący pomieścić około 70 ludzi, zamknięto 200 więźniów politycznych — socjalrewolucjonistów rosyjskich.
Wielu z uwiezionych postradało zmysły wskutek strasznych mroków i udrczeń — są pozbawieni opieki lekarskiej. Mieszkańcy razem ze zdrowymi, a rząd nie pozwala odesłać ich na stały ląd.
Nadzór nad więźniami powierzony jest skazanym za zbrodnie pospolitym przestępcom. — Lekarzy, którzy tam mają pełnić służbę, są również zbrodniarzami — i nie troszczą się wcale o więźniów.

Turecja.
Turcy po oddaniu im Konstantynopola ogromnie się rozuczwalili. Wojska tureckie weszły w porządku do miasta, ale motloch muzulmański rzucił się na sklepy chrześcijańskie, wybijał szyby, przechodniów europejskich bił i zrzucił mu kapelusze i przymuszał ich do noszenia tureckich fezów. Policja mozolnie położyła wreszcie kres tym wybrykom.

Meksyk.
Meksyk nieszczęśliwy znowu został nawiedzony rewolucją. I jak zwykle tak i obecnie dowodzi i kierują nią znowu generał Sauchez; rozporządza on karną armją 22000 ludzi i 4 baterjami lekkich armat i całą flotą. Sanchez postanowił ratować wolność zdeptaną przez obecnego prezydenta Alvara Obregona. I tak ciągle w kółko. Liczba lotrów—obrońców wolności nie chce się w Meksyku skończyć.

Obwieszczenie z Guarany (Rio Gr. do Sul).
Nauczni belesnem doświadczeniom ho częściowem złupieniem, tudzież przykładem innych kolonji, Rodacy nasi z Guarany zawiązali Ligę samobrony przeciw bandom rewolucyjnym i trość odzwęzy Ligitu podajemy. Chocż już chwalebny pokój nastal, to zawsze lepiej kiedyś niż nigdy.
Biorąc pod uwagę anormalną sytuację, w której z ajduje się nasz Stan i widząc brak gwarancji naszego mienia i skulki napadów ze strony opryszków polkoj zakłócających i zwalczających, że staliśmy się pastwą rabunku i grabieży, my, zalegający kolonji Guarany, należący do dystryktu Municipium São Luis, i do 1-go dystryktu Municipium Santo Angelo, zebrałi na przebież Caramuru dnia 26-go listopada o godzinie 9-tej rano, jako wysłannicy poszczególnych inspektorów sekcji administracyjnych, na które daliśmy 5 dystryktów i wysłannicy z części 1 dystryktu Municipium Santo Angelo i niżej podpisani, zorganizowaliśmy się pod nazwą: Cywilna korporacja wzajemnej pomocy i pomocy i rodzin kolonistów, zamieszkujących kolonje Guarany. W tym celu przyrzekamy pod słowem honoru, że będziemy wzajemnie się wspomagać i bronić dóbr i ognisk rodzinnych i szcześnie z bronią w ręku i moralnie przeciw jakiegokolwiek inwazji lub napadom grup bandyckich i swanturników we dnie i w nocy ze wszystkich sił naszych. Przyrzekamy ponadto powasześniwo dyscyplinarne naszym przewodom, przestrzegając z obowiązkowego porządku nieobędowego w okolicznościach danych.
Obwieszczamy równocześnie, że dystrykta tej korporacji oddana została w ręce obywateli najsumienniejszych, którzy troskliwie będąc będą, aby korporacja ta celu swego istotnie dopełnia.
Prezes: Zygmunt Górski; Wiceprezes: Ks. Stanisław Porzycki; Skarbnik: Leon Warpechowski; Sekretarz: Kleoniusz Warpechowski.
Sekcja wywiadowcza: Artur Ambros, Dr. Leopold Vilauvva, Franciszek Bendoro.
Sekcja anancyjna: Julio Lumbria, Franciszek Hans, Wacław Turkiewicz.
Personel sanitarny: Adolf Ambros.
Papierosy „VEADO LA REINE” mieszana w wyszukana.

Rozmaitosci.
PRZEBIEGŁY SEDZIA BULGARSKI.
Pisma bulgarskie donozą o sglu, jaki w pewnem miasteczku uczynił i smiej szę sedzia, obczę wykreję zlodzieja.
D. pod tego zgłosił się z robotniczym chłopem skazującym się, iż mu ubiegłej nocy nieznaną sprawcą ukradł ule z ogrodu.
— »Przyjdź jutro — rzekł sedzia do chłopca i przyprowadź z sobą najbliższych sąsiadów».
Tak się też stało. W g. dzienie, oznaczony na rozprawę stanął przed sedzią obtradzony chłop w otoczeniu całej gromady sąsiadów.
Sedzia zobaczywszy poszkodowanego chłopca przemówił doń:
— »Głupi człowieku, jak śmiesz przyprowadzić do mnie tych porządnych obywateli! Czyś ślepy i nie widzisz, że zlodziej, który ukradł twoje ule ma jeszcze na kapocie mnóstwo pasoszy, które utyliły w sawach i łąkach».

Złodziej.
Złodziej sedzia to wymówił jeden z chłopów z przerażeniem i ogładając swą kapotę, a przychylny następnio do muru, wyznał, że utoilnie był sprawcą kradzieży.

Złobik zegarek który sam się nakreca.
Chattanooga, Tennessee. — Sam Bird farmer p. b. bliki pojechał z zegarek jedyny z prawu na świecie, którego nie p. trzeba nakrecać.
Zegarek ten, zrobiony przez farmara w wolnych chwila. h. d. pracy gospodarskiej, jest z. o. strzony w małej wabud, i, atnie p. ruzca się cingie. Ruch wabudła nakreca automatycznie sprzązając zegarka i mechanizm znajduje się w ciągłym ruchu.
Nowy ten wynalazek s. d. a. na se. bie p. wszeczną uwagę, z. w. a. a. c. a. r. a. d. loteszych zegarmistrzów.

Dla Antonio Olytho ZAWIADOMIENIE OD Związku „Oświata”
Pamięć przez święta Bożego Narodzenia przebywać tam będzie ksiądz Star. Piasecki, prosimy naszych szanownych członków i członkinie, aby przy tej sposobności złożyli wkładki miesięczne do Związku „Oświata”. Radzimy być, gdyby przy tej sposobności liczeni członkowie naszego Związku „Oświata” złożyli swoje obołotne ofiary zraz na rok 1924.
Wszystkich tamtejszych Polaków i Katolików, którzy mają otwarte oczy na użyteczną działalność „Oświata” prosimy, aby przy tej sposobności złożyli swoje wkłady na cele katolickie oświatowe.
Ofiarę naszych członków oraz Szanowne Tow. Szkolne upraszamy o zgromadzenie się zraz w pierwsze święto po nabożeństwie w sali szkolnej w celu naradzenia się nad ważnymi sprawami.
W pierwsze święto wieczorem będą wyświetlane obrazki przedstawiające państwa i Polski.
W drugie święto wieczorem będą przedstawiane obrazki z wojny.
Zgromadźcie się licznie. Zobaczącie rzeczy ciekawe.

Ostatnie wiadomości WEDLE TELEGRAMU Z WARSZAWY z 15-go grudnia
podługim posiedzeniu, na którym obradowano obszernie nad ogólnem położeniem politycznym, rząd postanowił przedłożyć biogram dymisji prezydentowi Rzeczypospolitej.
Przyczyną dymisji, o ile przyjęta będzie, jest zapewne sprawa dóbr kościelnych i konkordatu ze Stolicą apostolską. W stronniwach obecnej większości niema na sprawę dóbr kościelnych jednolitego poglądu. Z grupy posłów Dubanowicza znaczna część ziemian nie godzi się na reformę rolną odnośnie do dóbr kościelnych, a nadto przy tej sposobności występują oni wogóle przeciw reformie rolniej, która im przedewszystkiem zagraża. Piastowcy znowu są nieustąpiwi na polu reformy rolniej i tak energiczny obecny rząd gotów upaść, a to może za sobą pociągnąć nieobliczalne następstwa w kraju. Do zaoszczędzenia stanu rzeczy przyczynił się list kardynała Daibora, potępiający słusznie zabór dóbr kościelnych bez odpowiedniego uposażenia kościoła. Zapowiada się więc nowa walka sejmowa w Polsce, w czasie której socjaliści, żydzi i Wyzwoleni wyliczą znowu cały szereg zarzutów i oszczerstw na kościół katolicki o czym zresztą napiszemy później.)

RZĄD POLSKI postanowił uznać obecny ustroj sowieckich republik rosyjskich.
Na posiedzeniu sejmku z 11-go grudnia po zakończeniu obrad nad monopolem tytoniowym sejm wyraził zaufanie ministrowi skarbu Kucharskiemu.

WE WŁOSZCZACH Mussolini prezydent ministrów, rozwiązał parlament, a nowe wybory rozpisał na marzec 1924. Tymczasem posiadając nieograniczone zaufanie narodu rządził sam dzielnie i energicznie i zapewnia Włochom coraz większe uznanie i powodzenie.

Z ATEN, STOLICY GRECJI, donoszą, że na wiecu publicznym przyszło tam do ciężkich

starcie między monarchistami a republikanami, przyozem zabito 8 osób, a 20 ciężko zraniono.
WYCHODZTWO Z EUROPEJ do Stanów Zjednoczonych przybrało tak wielkie rozmiary, że z dniem 10-go grudnia aż 15 krajów europejskich wyozerpało już liczbę swych emigrantów, jaką im rząd nazaczył. Niemcy i Włochy też należą do tych krajów, a Polska już we wrześniu wyczerpała swą liczbę.

FRANCUZI utaskawili w Nardrenji prawie wszystkich przemysłowców uwiezionych niegdys za podburzanie robotników do strejku. Powróciło już 192 przemysłowców, a umorzono wyroki przeciw 35 przemysłowców, 22 urzędnikom i 6 robotnikom.

KURS PIENIEŻNY.
Funt sterling 52,900, frank francuski 508 rs., lira 470 rs., dolar amerykański 104,540 milreis portugalski 350 rs. per argentyński papierowy 3317, zloty 28,40, peso urug. 83100, peso hispańskie 1310, marka niemiecka bez wartości, marek polskich 380000 za 1 zł.
POSZUKUJE SIĘ DWÓCH CHŁOPCÓW 14-letnich na terminatorów d. fabryki potocznej i szarpetek w Kurtybie przy ulicy 13 de Maio N 122.

Sekcja św. Stanisława WSPÓLNIE ZE ZWIĄZKIEM POLSKIM W KURTYBIE
urządza przedstawienie amatorskie, które się odbędzie dnia 25-go grudnia b. r. w sali Związku Polskiego. Odegrane będą dwie sztuczki a mianowicie: „KORZOWIANIE” sztuczka w jednym akcie ze śpiewami i tańcami i „GORZAŁKA” sztuczka w jednym akcie.
Początek o godzinie 8 mojej wieczorem. P. przedstawienie zabawa taneczna.
Ceny miejsc: Łoża 10\$, wstęp na salę dla panów 2\$, dla pań 1\$, dla dzieci 50c.
Czysty dochód przeznaczony na polski kościół parafialny w Szkole Średniej Związku P. i S. ZARZĄD

Związek Polski W KURTYBIE
urządza dnia 26-go grudnia b. r. o godzinie 2-giej p. południu CHODINKĘ polującą na zabawy dla dzieci. Wstęp wolny.
Dnia 31-go grudnia b. r. o godzinie 8 mejej wieczorem odbędzie się ZABAWA TANECZNA dla członków, za wstęp, p. m. po 28:00 od osoby. Panie mają wstęp wolny. ZARZĄD.

TOW. OŚWIATY LUDOWEJ ŚW. WOJCIECHA NA KOŁONJI ŚWIĘTEJ KANDYDY
ma zaszczyt zaprosić sąsiadnie Towarzystwa polskie i Szan. Rodaków na PUŚWIĘCENIE NOWO WYBUDOWANEGO DOMU Towarzystwa dnia 30-go grudnia b. r.
O godzinie 9-tej i pół wycieczka z lokalu Towarzystwa do kościoła, na mszę świętą. Po mszy pochód do domu Towarzystwa, gdzie odbędzie się poświęcenie, loteria fantowa i szarpetki. O godzinie 3-iej przedstawienie amatorskie. Wieczorem drugie przedstawienie i zabawa taneczna.
Podczas uroczystości i zabawy przygrywać będą dwie orkiestry. Poszczególnych zaproszeń nie wysyłamy.
Przez: Jan Furmaniak

DOM LUDOWY W WAKARUKARJI
urządza CHURASCO Z TANCAMI dnia 1-go stycznia 1924 roku w parku D-ra Szymańskiego na które zaprasza Rodaków z Kurtyby i okolicy.
W razie deszczu w następną niedzielę!

Na sprzedaż
DOM WIEJSKI (chalet) z SADEM. — Bliższe wiadomości w poczcie w Jurvet (Curityba).

FABRYKA KAPELUSZY
Avenida Dr. Vicente Machado N 21 — Curityba — Parana.
Poszukuje się kilku terminatorów do fabryki kapeluszy w: starych i ślicznych
Marja Grembecka z Rio Claro Parana, Brazyl — POSZUKUJE swego syna TADZIA (Tadeusza).
Ktoś o nim wiadzi lub on sam ze chce zgłosić się p. d. powyższym adresem

BACZNOŚĆ!
Zawiadamy Szan. Klientów, że likwidujemy wszelkie towary jakie posiadamy na składzie. Ceny o połowę niższe. Likwidacja potrwa najwyżej do końca roku. Prosimy odwiedzić nasz sklep przekonać się o okazujących cenach wszelkich gatunków obuwia, pończoszek, skarpetek, gumowych napiekłków, szuwaksów, cholewek i t. d. — MÓWI SIĘ PO POLSKU! KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Casa Ideal
Rua José Bonifacio N. 9.
Dawniej „rus (chada” w pobliżu kościoła „Da Ordem” przy Praça Esq. 11, na której epokoinie stanęła moznia z pow. zaimi)
FILJA NASZA ZNAJDUJE SIĘ PRZY ULICY 15 DE NOVEMBRO N. 31

Casa „GLOBO”
GURITYBA — Praça Coronel Eneas N 4 (dawniej Praça da Ordem OTTO BLUMF & CIA.
WIEKKA ZNIŻKA CEN PRZEZ CAŁY MIESIĄC.
Świeżo urządzony ten sklep oferuje swoim przyjemnie i klientom okazję dla robiamy wielki i urozmaicony wybór modnego obuwia, pończoszek i t. p. po cenach prawdziwie likwidacyjnych.
TYLKO W SKLEPIE „CASA GLOBO” przy placu Coronel Eneas N 4.

Adres: BIURO I DEPOZYT przy ulicy 15 de Novembro 114 MEYNI SOLI I CUKRU Plac Esplanada Correia N 10

Hurtownie epogrywczelch towarów i drob. z. z. imp. tow. anych wprost.

SEILER & COMP.
Adres: pocztowy Caixa postal 88 Adres telefoniczny: SEILER Cod: Ribeiro e Borges

Agencja generalna na Parana ANGLIO-MEXICAN PETROLEUM COMPANY LIMITED
Curityba — Paraná — Brazil
Industrial Ceramica Brasil
Polska Fabryka Dachówek
J. H. Woźniak & Marszałek
Nad rzeczką Bariguy. Wytwarza się do 100 tysięcy dachówek miesięcznie. Wyśmienity materiał. Zamówienia przyjmuje się: RUA COMMENDADOR ARAUJO N. 39 — CURITYBA — PARANA.
ADRES TELEGRAPICZNY: JOHW OANNAB

Księgarnie, papieralnie i drukarnie

CASA DE NOVIDADES
Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papiery wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66.

Empresa Graphica Paranaense
Placido e Silva & Cia Ltda.
Papiery wszelkich gatunków; najrozmaitsze książki naukowe i beletryzyczne. Wykonuje się każda robota drukarska. — Przy ulicy 15 de Novembro N 68. Adres telegraficzny: „Gizeta“ — Caixa Postal R

Livraria Mundial
Pierwszorzędny zakład drukarski, introligatorynia, liniamina i fabrykacja książek handlowych. Wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. — Ulica 15 de Novembro N 52.

LEKARZE

Dr. Carlos Moreira
Klinika medyczo chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. KONSULTORJUM: Ulica Marechal Floriano N. 19. — Rezydencja: Ulica Visconde de Nacar N 85. — Telefon 388

Dr. Carlos Ickler
Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Przyjmuje od 8—9 i od 2—4 godziny wieczorem przy ulicy Conselheiro Barradas N. 111 03

Dr. Espindola
Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godzin po południu. — Telefon 151 080

Dr. Franciszek Franko
Przyjmuje od 3-iej do 5-tej po południu. Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 8. — Rezydencja: Ulica Comendador Araujo N 74. 01

Dr. Gueiros
Specjalność: Syfilis i choroby pęcherza, przyjmuje od 1-iej do 4-iej po południu przy ulicy Geribaldi N 100. 067

Dr. Isaacson
Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Konsultorium: Apteka Internacional przy ulicy 1 de Março N 6. — Telefon N. 82. — Rezydencja: Ulica Rio Branco N. 96. — Telefon N. 661. 08

Dr. Mendes de Araujo
Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. — Przyjmuje od 3-iej do 5-tej po południu. Konsultorium: Apteka Miurva — Plac Tiradentes. 05

Dr. Rudolf Warnecke
Specjalność: choroby nerwowe i dziecięce. Dyrektor Centralnego instytutu opieki nad dziećmi przy ulicy Alegre N 5 gdzie przyjmuje od 10-iej do 11-iej i po zrana. 07

Dr. Saldanha Sobrinho
Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Benumbedo. Leczy choroby nerwowe i nęgowce. Jest alkoholiczne sugestja. Konsultorium: Ulica S. Francisco N 64 — Apteka Moderna. — Rezydencja: Travessa Zacharias N. 12-a. 051

Dr. Torres Netto
Wyjeżdża do chorych w dzień i w nocy. Przyjmuje od 3-tej do 10-tej i od 15-tej do 17-tej. — Konsultorium i rezydencja: Plac Tiradentes N 64-a (obok sklepu Stollfeld). 06

Dr. Virmond Lima
Akuszerka i operacja. Konsultorium: Ulica 1 de Março N 17. Przyjmuje od 2-iej i pół do 4-tej i pół godziny po południu. Rezydencja: Ulica Dr. Muricy N 129 — Telefon N 123. 081

Dentystyci:

Anna Arneliano Glück
Ulica Ebano Pereira N. 43. 012

HUMBERTO PIMENTEL
Ulica Ebano Pereira N. 11. 011

JACEK DROMLEWICZ
Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w złości i kauczuku. Plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. CENY PRZYSTĘPNE 28
Curityba — Rua Riachuelo N. 8

JOAO B. MARTINS
ULICA MARECHAL FLORIANO N. 102
— Przyjmuje o każdej godzinie. 018

Julio Moreira
plac Carlos Gomes N 27. 079

CHARUTARIA E CASA DE SECCOS E MOLHADOS

JOSE KOERBEL — Importuje wprost.
Zawsze ma na składzie wszelkie owoce i chłody w najróżnorodniejszych spotywczych. Wielki wybór: cygara, cybaki, fajek, tutejczych i wspaniałych, wszelki na tytoni i wszystkie podręczne dla przyrządy, Siatki roznych typów baskijskich jak: Suerdich & Cia, Sneider, Delemans, Costo, Ferrera & Penna; M. Seimn & Cia.
ULICA JOSE BONIFACIO N. 14.

Huta Szklana

Vidraría Paranaense — SOLHEID & CIA
Biuro i fabryka przy ulicy Katedrali.
Adres Telegraficzny: „SOLHEID“ — Strzyżka pocztowa N 149.
Posiada na składzie zawsze wielki asortyment wycisków i wyrobów wszelkie zamówienia wchodzić w zakres swojej fabrykacji.
Wyraha wszelkie gatunki: szkła, kufki, kulażki, szklane do 1 mpr, szklane dla sosen, kompotów i kotłur, flakony, kłany, wazonów, najrozmaitszych butelek, oraz szklane i dachówki szklane.
Ceny przystępne.

JUSTO MACIEL

Ukończony dentysta w N Ameryce, z 28 letnia praktyka. — Wyrwa bez bólu, plombuje po cenie od 5\$ i wstawia po cenie od 10\$. Robota gwarantowana. ULICA 15 DE NOVEMBRO N 98 (pierwsze piętro). 010

LEAO NOCELLIN
Przyjmuje od 8-mej do 11-iej i od 1-iej do 5-tej godziny.
PLAC TIRADENTES N. 10. 011

AKUSZERKI
Berta Huebel Scharf
Ulica Barão do Rio Branco N 19 — Telefon 612. Można wyjechać o każdej porze dnia i nocy. 016

Rosa Zimmermann
Biel N 40.
Pharmacia Aurora (apteka polska) J. Mazura przy ulicy Aquidaban N 62 020

ADWOKACI

Dr. Azevedo Macedo i Dr. Macedo Filho.
Biuro: Plac Tiradentes N. 17 025

Dr. Angelo Guarinello
Prowadził w wielkie sprawy cywilne, handlowe, karni i inne oraz siera, w każdej miejscowości stanu Parany i Santa Catharyny. Koszt za góry płatne. 078
Biuro: Av. Vicente Michado N. 20

Dr. Benjamin Lima
Biuro: Conselheiro Barradas N. 181 063

David Silveira da Mota
Drugie biuro reentalne Sierot i Inwalidów. Przy ulicy Marechal Floriano Peixoto N 2-a. 042

Dr. Gastão Faria
Biuro: Plac Ozorio N 49. — Telefon 628 042

Dr. Hugo Antonio de Barros
Biuro: Ulica Buenos Ayres N 15 — Telefon N 666. 080

Dr. Ulysses Vieira
Biuro: Ulica Rio Branco N 80 — Telefon 376. 020

La Saison

PANI NA WOLAR
Eleganckie kapelusze dla pań i dzieci. Formy, przebrała, pióra i kwiaty. Reformowanie wszelkich kapeluszy po cenie niskiej przy ulicy 15 de Novembro N 81. — Telefon N 478. 064

Hotel Guarany

— Praca da Estacjo N 82 i 84 — Curityba.
W pobliżu stacji kolejowej. Tanie i wygodnie urządzone pokoje dla podróżujących; wygodne pokoje dla rodziny. — Restauracja — CAFE RESTAURANTE. Telef N 480. 039
Właściciel Jan Ricciardella

ASEKUROWACIEN NA ZYCIE

ASEKUROWACIEN NA ZYCIE
Kampania wyłącznie tylko w EQUITA TIWIE, która ma swoją filiję w Kuritybie przy ulicy 1 de Março N 4 - A. Superintendent na Parana i Santiar Kurityba B. namia Ferreira Leite. 051

POMPEU REIS

Agent różnych firm. — Importuje papiery i przybory biurowe. — Skład i biuro przy ulicy Jose Loureiro N 39. — Adres telegraficzny „LUZO“ — Caixa Postal 308. 052

Ubrania sukienne i wełniane
nowe i używane wszelkich kolorów i rozmiarów są do nabycia po cenach bardzo niskich w „A COMMERCIAL“ fabrycznia i zakład krawiecki przy ulicy Marechal Floriano Peixoto N 45. 058

CASA SCHMIDT
Wyroby fajusowe, zelazna, szklana, aluminiowa, farby i oleje; wszelkie materiały dla instalacji elektrycznej, lampy oświetlenia. Plac Tiradentes N 3. 048

SAPATARIA SYRIA
Korzystając z wieloletniego doświadczenia w wyrobie obuwia. — Ceny niesłychanie tanie. Plac Tiradentes (z prawej strony Katedry) N 10 062

JOSE M. SURUGI
Sprzedaż hurtowa wszelkich materiałów i drobnych towarów.
Telefon N 146 — Adres telegraficzny: „Surugi“ — Strzyżka pocztowa 40
Przy ulicy 15 de Novembro N 9.

CASA JACOB
Jakoba Grinwaldta
Fabryka mebli, materacy, łóżek i pianki czy niepr. konserwacji. Przeważnie meble nowe i używane. — Sprzedaż na wypłaty. Przy ulicy 1 de Março N 18 — Telefon N 359 041

PIENIADZE.

Wypożyczają się na mały procent pod hipotecę lub pod gwarancje bonusów i apolis. Kupuje się i sprzedaje domy, ziemia i majątki. Informacje u rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro N 88. 028

CASA PRATT
Skład maszyn do pisania Remington i Corona; maszyn do liczenia oraz kas „Registered“ — Przy ulicy 15 de Novembro N 66-a. 082

CASA DALILA
Estevan Monastier
Przy ulicy 15 de Novembro N 63 (naprzeciw Casa Novidades). Kapelusze, ubiwo i inne przedmioty dla mężczyzn. „Nowe dom.“ — Nowe towary. — Ceny przystępne.

HOTEL CURITYBA
Ventura Pereira de Souza & Cia
W centrum miasta; tramwaj przy drzwiach na przeciwko stronie miasta. — Pokoje i stołownia porządne. — Wina nacjonalne i zagraniczne. — Posyła się obiady do domów. — Przy ulicy 1 de Março N 7. — Waga: Ten hotel wyłącznie dla rodzin!

CASA INDIAN
Jana Prosdociama
OFICyna MECHANICZNA
Zawsze ma na składzie rowery i wszelkie dodatki. Przy ULICY BARÃO DO SERRO AZUL N. 3. 021

CASA LOMBARDA

Fabryka ciastek; wykonuje najróżnorodniejsze ciastka, mrożki i plowianie. — Szwalnia sukien i wszelkie belizny. 026
PLAC TIRADENTES N 25.

PISANIA NA MASZYNIE uczę
ELISA CONSTANTINA ROCHA przy ulicy COMENDADOR ARAUJO N 52. Przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty do przepisowywania na maszynie. 038

Casa Parisys

Przy ulicy MARECHAL DEODORO N 62
Czystość i porządek. — Niszczenie odzieży 5\$; masaż piękności 1\$; wyścisk 2\$50; karbowanie 2\$. Z wyścisków, wykonuje się na obstatunek, warkocze i kopiztze

PRAKTYCZNA SZKOŁA HANDLOWA

przy ulicy Dr. Muricy N. 103 (na piętrze) DLA BUCHALTERÓW I KORESPONDENTÓW. Cały kurs trwa 15 miesięcy. W skład którego wchodzi 4 kursy: handlowe, fabryczne, składów hurtownych, komisowe. Zapisywać się można zawsze

Fabryka Pieczatek

FRANCISCO J. GONÇALVES
Praca Senador Correia N 3 — Curityba — Parana.
Kilka pieczątki różnego rodzaju i rozmiarów.
CENY UMIARKOWANE I CENNIKI ZA DARMO!

Padaria Reforma.

IGNACY HABITIL
Curityba, Dr. Candido de Abreu N 64
—
Nadzwyczaj tanie pieczywo! Dobra obsługa
Zakup i sprzedaż wszelkich produktów krajowych.

FABRYKA MASZYN

Dr. Isaias Alberti
Inzynier - Mechanik

SPEJALNOŚCI: Młyny, elewatory, koła, siła i koła hydrauliczne najnowszych systemów, piły różnego gatunku i t p — PROJEKTY I KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE.

Oznaczony z kółki młynowej różnego rodzaju na wystawie w Brestie (Włochy) roku 1914. Działał on z wyjątkiem w Rumie roku 1910; złoty medal. Wystąpił na wystawie „Centenario“ w Brestie 1-0-0-0 i otrzymał złoty medal w roku 1923.

MŁYNY ZBOŻOWE.

Na składzie wyloty fabryki kawy i kukurydzy. NOWY TYP MŁYNKÓW DLA KOLONISTÓW.

Jedyny jaki pokazywano na wystawie światowej na Centenario. Wynalazek właściciela fabryki Dr. Isaiasa Alberti. Jest to urządzenie, najtaniej i najlepiej wykonane. Wystarczy słuzić trzy osoby na przykrywaniu młynów i otwieraniu bez poruszania kamienia.



Baczność!

Przedknie tanie ceny, znajdziecie u nas i w naszym
LUCCA & CIA.
Wielki depozyt z białym i czerwonym winem. — Sprzedaż hurtowa i detaliczna
Plac Coronel Elias (dawny plac de Ordem, za Katedrą) N. 7.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ŻEGLUGI

Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza z liniami luksusowymi pospiesznymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejszą pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny 3-ciej klasy.
Podróż z Jordeaux do Havre czyli La Pallice do Gdniska odbywa się po ciągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdniska statkami kompanji francuskiej „Transatlantique“; W ten sposób unikacie się różnych nadpłaty, na które nieraz bywają narażeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.
NAJBLIŻSZY ODJAZD DO EUROPY:

Z Santos	Z Rio de Janeiro
„ALBA“ 15-go Grudnia	16-go Grudnia
„LUTETIA“ 15-go „ „	16-go „ „
„QUESANT“ 20-go „ „	21-go „ „
„LIPARI“ 3-go Stycznia	4-go Stycznia

Sprzedaz biletów z Brazylji do Polski oraz z Polski do Brazylji t. z. (biletów do Chamada) zajawia i bliższych informacjach udziela
IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurityba.

HOTEL CENTRAL

Curityba — Rua Ebano Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA.
GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE.

Oddziały dla familji Otwarte całą noc.
Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
Mieszkanie i stołowa la carte, na miesiąc 250\$. Stokowanie się dla państwa i rodzinnych z mieszkaniem miesięcznie 80\$000, bez mieszkonia 60\$000.

Najlepszy hotel dla rodzin!

GARMEN A. DE DEL GRMEN

HYGIENISTKA I MASAZYSTKA
Ukończyła INSTYTUT NAUK ROCHESTERA w New Jorku w 1911 odznaczona dyplomem i złotym medalem na międzynarodowej wystawie w Paryżu w 1914. i w 1920 awansowała, lumen również ze złotym medalem na wystawie Renne de Labor w Med. 01-02.
Leczy reumatyzm masażem elektrycznym, wibracyjnym i innymi sposobami do przepięcia lekarskiego. Leczy uchylenie siówa i reumatyzm, zwężenie paraliż, otępienie, straszanie i rozszerzenie tętna. — MASAZJ I SIEBIE I NA WEZWANIE.
UL. MARECHAL DEODORO N 64
Przyjmuje od 2-iej do 8-tej wieczorem.

Casa Bichels

Założona w 1897 przez Alfreda Broesta Bichels. Ma zawsze wielki wybór zabawek dla pań i dzieci, zabawek, materjow, przedmiotów na prezenty, oraz na kram. Warto przekonać się osobiście o dobrej jakości towarów jakoteż o niskich cenach.
PRZY ULICY 15 DE NOVEMBRO N. 70

Kolonizacja w Gastro

Loty juz wymierzone!
NABYWCY MOGA SIĘ ZGŁASZAĆ DO DR. M. SZELIGOWSKIEGO.
KURITYBA, Rua São Francisco N. 25.

FABRYKA MASZYN

Dr. Isaias Alberti
Inzynier - Mechanik

SPEJALNOŚCI: Młyny, elewatory, koła, siła i koła hydrauliczne najnowszych systemów, piły różnego gatunku i t p — PROJEKTY I KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE.

Oznaczony z kółki młynowej różnego rodzaju na wystawie w Brestie (Włochy) roku 1914. Działał on z wyjątkiem w Rumie roku 1910; złoty medal. Wystąpił na wystawie „Centenario“ w Brestie 1-0-0-0 i otrzymał złoty medal w roku 1923.

MŁYNY ZBOŻOWE.

Na składzie wyloty fabryki kawy i kukurydzy. NOWY TYP MŁYNKÓW DLA KOLONISTÓW.

Jedyny jaki pokazywano na wystawie światowej na Centenario. Wynalazek właściciela fabryki Dr. Isaiasa Alberti. Jest to urządzenie, najtaniej i najlepiej wykonane. Wystarczy słuzić trzy osoby na przykrywaniu młynów i otwieraniu bez poruszania kamienia.

